

## Filmoteca de Catalunya

Els objectius bàsics de la Filmoteca de Catalunya són:

- Preservar i catalogar el patrimoni fílmic i documental.
- Difondre el coneixement del cinema.

L'any 2007 han començat les obres de dues noves seus:

- El mes de març es va posar la primera pedra de la nova seu de la Filmoteca al barri del Raval. La nova seu inclourà, entre altres dependències, dues sales de projecció (de 400 i 200 butaques respectivament), llibreria, cafeteria, biblioteca, els serveis de l'Arxiu i, dos espais per a exposicions, les oficines, instal·lacions tècniques i espais per a emmagatzematge.
- El mes de juliol va començar la construcció del Nou Arxiu de la Filmoteca al Parc Audiovisual de Terrassa. La nova instal·lació disposarà d'un edifici de 700 m<sup>2</sup> en superfície. Al subsòl, 2.800 m<sup>2</sup> —a construir en dues fases— que acolliran 24 cambres climatitzades.

### Àrea de l'Arxiu

L'Àrea de l'Arxiu té com a funcions recuperar, preservar, catalogar i restaurar les pel·lícules que constitueixen el fons fílmic.

	2006	2007
Nous títols rebuts	6.138	2.949
Títols preservats	223	188
Títols restaurats	17	31
Films catalogats	946	863
Consultes i sol·licituds ateses	313	402
Minuts cedits per a produccions externes	2.167	1.745
Catalogacions	5.680	14.193

El projecte de restauració de la col·lecció de cinema primitiu 1896-1909 ha donat com a resultat la localització i restauració de quatre films de Georges Méliès que es donaven per perduts arreu del món. Es tracten de còpies d'exhibició íntegres i originals dels films: *Evocation spirite* (1899); *La piràmide de Triboulet* (1899); *L'artiste et le mannequin* (1900) i *Éruption volcanique à la Martinique* (1902).

Els films han estat projectats al *Silent Film Festival* (Pordenone) i al *Festival Internacional de Cinema de Catalunya* (Sitges).

Un dels altres serveis que ofereix l'Arxiu de la Filmoteca és l'accés al Banc d'Imatges. S'han atès 402 sol·licituds generals, les quals han generat 342 visionats de vídeos i 60 documents cinematogràfics. Part d'aquestes consultes han sol·licitat imatges per a noves produccions audiovisuals, s'han cedit 1.745 minuts d'imatges, corresponents a 331 títols. S'han deixat en préstec 43 documents per a diferents festivals, seminaris o activitats de caràcter cultural.

### **Catalogació i consulta de fons**

El nombre total de fons catalogat a 31.12.2007 és de 25.003 títols

Hi ha hagut 94 lliuraments obligatoris de material audiovisual motivat per subvencions de la Direcció General de Política Lingüística, subvencions de l'Àrea de l'Audiovisual de l'Institut Català de les Indústries Culturals o subvencions de l'Institut de les Ciències i les Arts Audiovisuales del Ministeri de Cultura, i que han incorporat

al fons de la Filmoteca 106 documents en suport videogràfic i 543 documents cinematogràfics, que corresponen a 23 títols de còpies estàndards i 36 títols de materials de preservació. Pel que fa al Banc d'imatges, s'han atès 402 sol·licituds generals, les quals han generat 342 visionats de vídeos i 60 documents cinematogràfics. Part d'aquestes consultes han sol·licitat imatges per a noves produccions audiovisuals, s'han cedit 1.745 minuts d'imatges, corresponents a 331 títols. S'han deixat en préstec 43 documents per a diferents festivals, seminaris o activitats de caràcter cultural.

### ***Difusió del patrimoni fílmic***

L'Arxiu de la Filmoteca ha participat en diverses jornades i seminaris:

- «Jornades sobre patrimoni fílmic» organitzades per l'Arxiu Nacional d'Andorra i l'associació Cinema Rescat. La participació es va completar amb la projecció de la pel·lícula La família Ollé a Andorra (Manuel Oller Costa 1947), pel·lícula amateur recuperada per la Filmoteca.
- Seminari «Cinema i Modernitat: les transformacions de la percepció» organitzat pel Museu de Cinema de Girona. Es van projectar 9 títols dels fons propis.
- Participació a l'exposició «Dalí&Film» a la Tate Modern de Londres amb dues pel·lícules de Salvador Dalí conservades a l'Arxiu de la Filmoteca. Les pel·lícules també van ser projectades a Los Angeles County Museum of Art (Los Angeles), al Salvador Dalí Museum (San Petersburg, Florida) i al MoMA (Nova York).

### Àrea de Documentació

L'Àrea de Documentació té com a funció preservar, catalogar i, eventualment, restaurar el fons documental que la Filmoteca gestiona a través de la Biblioteca de Cinema.

	2006	2007
Usuaris presencials	12.693	10.547
Consultes externes	1.476	1.208

### ***Consulta i moviment de fons***

L'any 2007 la Biblioteca de la Filmoteca ha tingut 10.547 usuaris a Sala, que han consultat 23.892 documents amb la distribució següent:

- 15.315 llibres.
- 3.620 títols de revistes.
- 2.908 reculls de premsa.
- 1.782 de pel·lícules visionades.

S'ha atès i respost 1.208 consultes externes (per carta, fax, correu electrònic i telèfon). S'han deixat en préstec un total de 7.273 llibres. S'han realitzat 380 carnets de préstec nous i 57 renovacions.

### ***Catalogació i increment de fons***

En data de 31 de desembre de 2007, hi ha un total de 40.124 exemplars de documents en línia catalogats en el catàleg del BEG (Catàleg de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat). Al catàleg automatitzat s'han incorporat un total de 2.487 ítems nous.

L'increment dels fons documentals s'ha produït a partir de la incorporació de 175 títols de publicacions periòdiques a través de subscripcions obsequi i intercanvi; s'han incorporat 9.985 notícies als reculls de premsa especialitzada en format pdf i s'ha incrementat amb 1.816 unitats l'arxiu de *press books*. Altrament, s'ha arribat a la xifra de 8.071 unitats de vídeos.

El fons gràfic inventariat fins l'any 2007 arriba a la quantitat de 95.000 ítems (fotos, cartells, cromos, diapositives, CD publicitaris. S'ha incrementat la col·lecció de bandes sonores a partir d'una donació de 300 LP.

### ***Preservació i conservació de la col·lecció***

S'han restaurat i reenquadrant 30 llibres, i s'han enquadrant de nou 134 volums de revistes. S'han restaurat 200 fotografies a l'albúmina i cartelleres en blanc i negre i colorejades a mà i muntades sobre cartró, corresponent als anys 1920 fins els 1940. Restauració, neteja i encapsulat de 3 daguerreotips.

S'ha començat el tractament documental del Fons Baños que consta de documentació personal, de les seves pel·lícules, cartes, fotografies de cinema i de col·lecció, inclòs també el material de la seva estada al

Brasil. Es comença a passar a DVD tot el fons videogràfic VHS de la Biblioteca per tal de preservar els originals.

#### **Altres activitats**

- Participació al Seminari del programa PIP (Programa d'Indexació de Publicacions) dictat per la Comissió de Documentació de la FIAF.
- Aportació de 12 bibliografies per als suplementos del programa de la Sala de projecció.
- Organització de visites concertades per a grups interessats.
- Realització de 12 exposicions de material gràfic a les vitrines de la Biblioteca i diverses a les de la Sala de projecció.
- Participació amb fons propis a diverses exposicions i mitjans de comunicació.

#### Àrea de Difusió

L'Àrea de Difusió té com a funció programar la Sala de projeccions de Barcelona, organitzar taules rodones, cursos, seminaris i altres activitats pedagògiques i l'edició de llibres i publicacions.

	2006	2007
Nombre de sessions a la Sala de projeccions de Barcelona	983	987
Nombre d'espectadors a la sala de projeccions de Barcelona	115.686	100.825
Sessions a la resta de Catalunya	136	186
Nombre d'espectadors a la resta de Catalunya	6.428	9.066

L'any 2007 la programació de la Filmoteca de Catalunya s'ha dut a terme a la sala de projeccions de la Filmoteca de Barcelona de l'Avinguda de Sarrià, 33. La sala de projeccions compta amb capacitat per a 421 espectadors. L'any 2007 s'hi han realitzat 987 sessions en 333 dies, amb un total de 100.825 espectadors. L'any 2007 la recaptació de la sala de projeccions ha estat de 167.530,40 euros.

A més de les pel·lícules projectades han participat 59 personalitats invitades (realitzadors, actors, guionistes, crítics i conservadors, etc.) i s'han celebrat 14 taules rodones i tres seminaris: *El neorealisme italià*; *Els límits de la feminitat–Personatges femenins en el cinema europeu (1936-1975)* i *Jean-Luc Godard i el segle del cinema: introducció a Histoire(s) du cinéma*, seminari que es va completar amb la conferència d'Alain Bergala, *Mig segle de Godard: una passió de cinema*.

#### **Taules rodones**

##### *Homenatge a Margarita Alexandre*

José Enrique Monterde, Pau Martínez, Maria Camí Vela i Julio Pérez Perucha.

##### *El cinema espanyol*

Jordi Sánchez, Alex G. Calvo, Carlos F. Heredero i Paco Villalonga.

##### *Richard Fleischer*

Carlos Losilla, José Antonio Hurtado, Àngel Sala i José Enrique Monterde.

##### *Acte de lliurament dels premis de l'AEHC*

Alejandro Montiel, José Luis Rubio Munt, Rosa María Palencia Villa, José Enrique Monterde, Joan M. Minguet, José Luis Castro de Paz, Julio Pérez Perucha i Santiago Vila.

##### *Homenatge a Miquel Iglesias Bonns*

Francesc Pérez-Dolz, Josep Maria Forn, Joaquim Oristrell i Àngel Comas.

##### *Max Steiner*

Joan Pineda, Joan Padrol i Joan Renter.

##### *Ricardo Muñoz Suay*

Esteve Riambau, Romà Gubern, Josep Anton Pérez Giner, José Antonio Hurtado i José Enrique Monterde.

*Josep Maria Forn*  
Àngel Quintana i Josep Maria Forn.

*Costafreda*  
Jaume Ferran i Xavier Juncosa.

*La montaña del destino: Leni Riefenstahl*  
Xavier Juncosa, Romà Gubern i Llorenç Soler.

*Cahiers du cinéma*  
Carlos F. Heredero, Isaki Lacuesta, Àngel Quintana i Domènec Font.

*Dirigido por...: 35 anys*  
José María Latorre, Javier Coma, Quim Casas i Antonio José Navarro.

*Alejandro Amenábar*  
Alejandro Amenábar, Jaume Figueras i Joaquim Oristrell.

*40 anys del Festival de Sitges*  
Àngel Sala, Roc Villas, Àlex Gorina, Xavier Catafal, Joan Lluís Goas i Rafael Ibáñez.

La retrospectiva més rellevant va ser la dedicada a Jean-Luc Godard (88 projeccions i més de 20 films no projectats a la Sala i consultables a la Biblioteca del cinema). Altres retrospectives d'autor van ser Richard Fleischer, Jia Zhangke, Daniel Schmid, Jesús Franco, Louis Malle, Giuseppe Bertolucci, Josep Maria Forn, Steven Soderbergh, Laurant Cantet, Alejandro Amenábar, Jaime Camino, Lucreci Martel, Sofia Coppola, Raoul Walsh, Valerio Zurlini i Ricardo Muñoz Suay, cineasta i agitador cultural.

Pel que fa a la conservació i historiografia cal esmentar el cicle «Clàssics del cinema mut danès» i des de l'òptica contemporània el cicle dedicat al documental amb retrospectives de Heddy Honigmann i Peter Whitehead; «El documental del mes»; la participació al primer festival DocsBarcelona, el cicle «Imatges contra l'oblit» sobre la memòria històrica i, sobretot, el descobriment de Xavier Juncosa, un cineasta de llarg recorregut.

Iniciatives d'anys recents, com els cicles Els millors films de l'any, El film del mes o El documental del mes, han demostrat estar consolidades, així com altres de més tradició, com Àula de cinema, destinada als estudiants universitaris d'Història del Cinema de la Universitat de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Ramon Lull.

### ***La Filmoteca al territori***

La Filmoteca de Catalunya té convenis amb set entitats d'arreu de Catalunya (Girona, Lleida, Manresa, Olot, Tarragona, Terrassa i Vic), pels quals es programen una mitjana de 20 sessions l'any a cadascuna.

Els convenis de col·laboració són els següents:

GIRONA: conveni de l'ICIC amb el Col·lectiu de Crítics de Girona i l'Ajuntament de Girona.

LLEIDA: conveni de l'ICIC amb el Cercle de Belles Arts de Lleida i la Universitat de Lleida.

MANRESA: conveni de l'ICIC amb l'Ajuntament de Manresa i el Cine Club Manresa.

OLOT: conveni de l'ICIC amb l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot.

TARRAGONA: conveni de l'ICIC amb l'Ajuntament de Tarragona, els Serveis Territorials del Departament de Cultura a Tarragona i «Anima't» Serveis Culturals.

TERRASSA: conveni de l'ICIC amb la Societat Municipal de Comunicació de Terrassa, SA

VIC: conveni de l'ICIC amb l'Institut Municipal d'Acció Cultural de Vic.

En aquestes seus s'han fet 142 sessions amb una assistència total d'espectadors de 6.664.

Seu	Sessions	Espectadors
-----	----------	-------------

<b>Girona</b>	22	1.324
<b>Lleida</b>	28	859
<b>Manresa</b>	13	1.031
<b>Olot</b>	16	308
<b>Tarragona</b>	18	672
<b>Terrassa</b>	29	1.131
<b>Vic</b>	16	1.339

**Sessions Filmoteca** és un programa que abasta el patrimoni fílmic de la Filmoteca de Catalunya que està disponible gratuïtament per a cineclubs i entitats sense ànim de lucre en el marc del conveni signat entre la Filmoteca de Catalunya i la Federació Catalana de Cineclubs.

Aquest programa permet difondre a partir de diferents programes, com ara *Laya Films (I) Noticiaris*, *Laya Films (II)*, *Documentals independents*, *Cinema amateur-Delmiro de Caralt*; *Segundo de Chomón*, *Patrimoni cinematogràfic català*. *Documentals sonors* o *Fuego en Espanya*, el patrimoni fílmic de Catalunya en format DVD, de forma totalment gratuïta, les peces més interessants d'Arxiu de la Filmoteca. Enguany s'han celebrat 44 sessions amb un total de 2.402 espectadors.

En total al territori s'han celebrat 186 sessions amb 9.066 espectadors a 24 poblacions.

#### Convenis de col·laboració

- Amb la Federació Catalana de Cineclubs, per al *Projecte de difusió del patrimoni cinematogràfic català* que es conserva a la Filmoteca de Catalunya.
- Amb la Federació Catalana de Cineclubs, per al *Projecte de reforç, promoció i expansió d'activitats cineclubístiques i de difusió del cinema en general*.
- Convenis amb diverses entitats locals públiques i privades de Girona, Lleida, Manresa, Olot, Terrassa, Tarragona i Vic, per a la realització de les sessions «Filmoteca» en aquestes ciutats.
- Convenis amb la Universitat de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Ramon Llull, per a la realització a la Filmoteca d'un espai fix de projecció setmanal, Aula de Cinema, història del cinema durant el curs acadèmic, que figura dins les activitats que generen crèdits de lliure elecció per als estudiants.
- Convenis marc que permeten la realització de pràctiques curriculars d'alumnes amb: Universitat Pompeu Fabra (Estudis de Comunicació Audiovisual), Fundació Blanquerna (Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull), Universitat Internacional de Catalunya, Universitat Autònoma de Barcelona (Diplomatura de Postgrau en Traducció Audiovisual de l'Escola de Doctorat i Formació Continuada) .
- Convenis amb diverses entitats per a l'aplicació de descomptes al preu de l'entrada per a col·lectius específics: membres del Club Super 3 (Televisió de Catalunya, SA), titulars del Carnet jove (Turisme Juvenil de Catalunya, SA), membres del Club d'Actors (Fundació Museu del Cinema Tomàs Mallol), afiliats a la Unió General de Treballadors (UGT), titulars del Carnet de biblioteques (Consorti de biblioteques de Barcelona) i titulars del Carnet TR3SC.

#### Publicacions

L'any 2007 la Filmoteca ha publicat tres volums corresponents a la col·lecció de monografies *Cineastes* – iniciada al 2005– en català, castellà i anglès. Els títols d'enguany han estat: *Josep Maria Forn: Indústria i identitat*; *Jaime Camino. La guerra civil i altres històries* i *Paco Pérez-Dolz. El camí de l'ofici*. Com cada any, s'ha editat el catàleg *Col·lecció de programes*, que recopila tota l'activitat i la programació de l'any anterior.



